

AASTAARUANNE 2013

Kommenteeritud
kokkuvõte (ET)

Kommenteeritud kokkuvõte

Kommenteeritud kokkuvõte

Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) jätkas 2013. aastal oma rolli ja profiili arendamist Euroopa järelevalvesüsteemis. 2013. aasta aruandes käsitletakse EIOPA peamisi saavutusi ameti strateegiliste eesmärkide – tõhusam tarbijakaitse, usaldusväärse reguleerimise väljaarendamine, parem järelevalve ning finantsstabiilsust ohustavate riskide õigeaegne tuvastamine ja maandamine – täitmisel. Tõhususe ja tulemuslikkuse tagamiseks võetud meetmed on EIOPA tegevuse nurgakivi.

Tarbijatele läbipaistvuse, lihtsuse, juurdepääsetavuse ja õigluse tagamine kogu siseturul

EIOPA üks prioriteete on tarbijahuvide kaitse. EIOPA pakkus 2013. aastal tarbijakaitseküsimustes toetust, suuniseid ja selgust.

Tarbijaoiguste kaitse aluseks on tarbijate põhjendatud kaebuste tõhus lahendamine. EIOPA koostas kaebuste käsitlemise suunised, mis tagavad asjakohase tarbijavaidluste lahendamise korra olemasolu kindlustusvahendajatel.

Tarbijakaitset võimaldab parandada ka ühtne ja tõhus turujärelevalve. EIOPA esitas arvamused maksekindlustuse ja kindlustuslepingujärgse soodustatud isiku kaitse kohta. Samuti tutvustati häid järelevalvetavasid sellistes valdkondades nagu nõuded kindlustustoodete müüjate teadmiste ja oskuste, võrdlusveebilehed, ühtsed koolitusstandardid ja määratud sissemaksed skeemides osalejate teavitamine.

Tarbijad ei pruugi finantsteadmiste üldise puudumise tõttu saada oma olukorras parimaid tooteid või teenuseid. EIOPA lõi selle püsiva probleemi lahendamiseks oma veebilehel tarbijatele ettenähtud jaotise ("Consumer Lounge"). Seal esitatav teave võimaldab tarbijatel keerulisi tooteid paremini mõista, õppida valima oma vajadustele kõige paremini vastavat toodet ja tutvuda kaebuse esitamise eri etappidega.

Et EIOPA oli 2013. aastal ühiskomitee eesistuja, saadi tarbijakaitsele veelgi rohkem tähelepanu pöörata. EIOPA korraldas koostöös teiste Euroopa järelevalveasutustega esimese ühise tarbijakaitsepäeva, pakjudes foorumit oluliste valdkonnaülest tarbijaprobleemide arutamiseks.

ELi siseturgu toetavate kindlate ja usaldusväärsete eeskirjade väljatöötamise juhtimine

EIOPA keskendub eeskirjade väljatöötamisel valdavalt Solventsus II kohaldamisele. EIOPA toetas 2013. aastal kolmepoolseid arutelusid, mille tulemusel jõuti Solventsus II kohaldamise kuupäeva (1. jaanuar 2016) suhtes kokkuleppele. Arutelude õnnestumisele aitas kaasa EIOPA pikaajaliste tagatiste hindamise aruanne. Selles käsitleti võimalikke meetmeid pikaajaliste tagatistoodete asjakohase järelevalve tagamiseks muutlikes ja erandlikes turutingimustes. EIOPA avaldas ka oma järeldused selle kohta, kas teatavatesse varaklassidesse tehtavate pikaajaliste investeeringute suhtes kehtestatud regulatiivsete kapitalinõuete kalibreerimine ja väljatöötamine kavandatud Solventsus II korra alusel nõuab praegustes majandustingimustes kohandusi või vähendusi, ilma et sellega ohustataks kehtiva korra usaldusväärsust. EIOPA sõltumatu järelevalvehinnang on usaldusväärne ja sellele saab teadliku poliitilise otsuse tegemisel kindlalt tugineda.

Solventsus II raamistiku järjepideva ja ühtse ettevalmistamise tagamiseks tegeles EIOPA ka ennetava tööga: esitati neli ettevalmistavat suunist, milles keskendutakse põhivaldkondadele, mis peavad olema 1. jaanuariks 2016 täielikult toimivad.

EIOPA tegutses aktiivsemalt pensionide valdkonnas ja koostas 2013. aastal oma esimese tehnilise rakendusstandardi, mis käsitleb usaldatavusnõuete aruandlust. Toimus EIOPA esimene erapensione käsitlev konsulteerimine, mille käigus koguti arvamusi mitmesugustes küsimustes, et nõustada komisjoni ELi erapensionide ühisturu loomise asjus.

EIOPA viis 2013. aastal lõpule oma esimese kvantitatiivse mõju-uuringu tööandjapensionide valdkonnas. ELi eri liikmesriikide pensionifondide finantsseisundit hinnati esmakordselt võrreldavalt ja läbipaistvalt ning uuringust nähtus, et fondide finantsseisund on kohalike ja Euroopa ühiste näitajate kasutamisel erinev. Kvantitatiivse mõju-uuringu tulemused kinnitavad vajadust jätkata tööd Euroopas turu- ja riskipõhise regulatiivse korra kehtestamiseks.

EIOPA teeb koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega, tagades ELi ja tema kodanike huvide esindatuse rahvusvahelistel foorumitel ning toetades ühiseid järelevalvestandardeid väljaspool ELi turgu. Rahvusvahelise Kindlustusjärelevalve Assotsiatsiooni (IAIS) täitevkomitee liikmena toetas EIOPA globaalsete süsteemselt oluliste kindlustusandjate ja rahvusvaheliselt aktiivsete kindlustusandjate kontsernide üldise järelevalveraamistiku ning kapitalinõuete standardi väljatöötamist.

ELi kindlustusandjate ja tööandjapensionide järelevalve kvaliteedi, tõhususe ja järjepidevuse parandamine

2013. aastal jätkusid jõupingutused järelevalveraamistiku kvaliteedi parandamiseks Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). Tähelepanu keskmes olid järelevalvekolleegiumid, sisemudelid ja järelevalvetavad.

Ulatuslikele eriteadmistele ja kogemustele tuginedes pakkusid EIOPA töötajad kolleegiumidele nende töös otsest tuge, et suurendada tõhusat, tulemuslikku ja järjepidevat järelevalvet piiriülesest tegutsevate finantseerimisasutuste üle. Oluline töövaldkond oli järelevalvekolleegiumide iga-aastase tegevuskava rakendamine ja järelevalve. 2013. aastal keskenduti riskianalüüsi ühtse lähenemisviisi edendamisele ning Solventsus II ettevalmistavate suuniste mõistmise ja tundmaõppimise parandamisele.

EIOPA aktiivne osalemine kolleegiumides on võimaldanud edendada koosolekutel teabevahetust, koostööd, järjepidevust, kvaliteeti ja tõhusust. 2013. aastal hakkas EIOPA osalema ühistes kohapealsetes kontrollides.

EIOPA järelevalvekolleegiumide tegevuskavast tulenevad edusammud on suurendanud kolleegiumide ja nende tegevuse järjepidevust. Konkreetselt on paranenud näiteks kolleegiumi koosolekuteks ettevalmistumine: enne koosolekut koostatakse ja saadetakse laiali üksikasjalik päevakord ja abimaterjalid. Selle tulemusel paranes arutelude ja otsustusprotsessi kvaliteet. EIOPA toetas kolleegiumide tööd ka teabe ja kogemuste jagamise hõlbustamisega. Kolleegiumide struktureeritum teabekogumine ja -vahetus ergutas riskiarutelu ja parandas riskianalüüsi kvaliteeti. 2013. aastal alustati kolleegiumides Solventsus II ettevalmistavate suuniste rakendamise tagajärgede arutamist. See on kolleegiumide 2014. aasta prioriteet ja seega oluline punkt EIOPA järelevalvekolleegiumide 2014. aasta tegevuskavas.

Sisemudelite valdkonnas jätkas EIOPA oma eksperdikeskuse loomist. See keskus on EIOPA tugevdamis- ja arendamistegevuse üks prioriteete, kui vahendid seda võimaldavad. EIOPA korraldas neli järelevalvetavasid ja -standardeid puudutavat vastastikust hindamist, mis aitavad välja töötada ühtsed järelevalvestandardid. Neist üks käsitles sisemudeleid ning tõi esile järelevalvetavade erinevused taotlemiseelses protsessis, kirjeldas parimaid tavasid ja andis soovitusi järjepidevuse suurendamiseks. EIOPA külastas ka riikide pädevaid asutusi, et toetada tavade vahetamist. Samuti alustati häid järelevalvetavasid sisaldava järelevalvekäsiraamatu koostamist.

Ühise järelevalvekultuuri edendamisel on oluline vahend koolitus. EIOPA korraldas 876 osalejale valdkonnasisesed ja -ülesed koolitusseminarid, kus käsitleti riikide pädevate asutuste poolt prioriteediks seatud valdkondlikke teemasid. Need hõlmasid Solventsus II ettevalmistamist, kindlustuskontsernide järelevalvet ja Euroopa pensionituru arengusuundi. Veel 337 osalejat oli koostöös teiste Euroopa järelevalveasutustega korraldatud kursustel, mis käsitlesid valdkonnaüleseid teemasid.

EIOPA täitis 2013. aastal väga aktiivselt ka oma ülesannet uurida ELi õiguse võimalikke rikkumisi või kohaldamatajätmise. EIOPA registreeris 2013. aastal kümme juhtumit: kuus taotlust lükati vastuvõetamatuse tõttu tagasi, sest kaebus ei kuulunud EIOPA pädevusse või ei olnud põhjendatud, kuid ülejäänud neli juhtumit on menetlemisel.

Kindlustus- ja tööandjapensionide sektori finantsstabiilsust ohustavate riskide tuvastamine, hindamine, leevendamine ja juhtimine

EIOPA jätkas mikro- ja makromajandusliku arengu jälgimist, et teha varakult kindlaks kindlustus- ja tööandjapensionide sektorit mõjutavad negatiivsed suundumused, võimalikud riskid ja nõrkused.

Tähelepanu keskmes oli pikk madalate intressimäärade periood ja seetõttu avaldas EIOPA arvamuse koordineeritud järelevalve kohta sellistes tingimustes. Samuti hindas EIOPA korrapäraselt finantsstabiilsust, avaldades kord kvartalis riskinäidikute kogumi ja kaks korda aastas EIOPA finantsstabiilsuse aruande. Püüdes hindamisaluseid pidevalt parandada, vaatas EIOPA oma andmed mitu korda läbi, võttis parandusmeetmeid ja tegi ettevalmistusi andmete kogumiseks Solventsus II keskkonnas.

Paralleelselt pikka madalate intressimäärade perioodi käsitleva arvamusega uuris EIOPA muude võimalike riskide kõrval ka tootlikkuse otsimise mõju ettevõtjate investeerimiskäitumisele ja sellega seotud riske. Ettevõtjate puhul on märgata tulu otsingul uutesse varaklassidesse investeerimise suundumust, kuid see ei ole laialt levinud. Samuti on tõendeid, et ettevõtjad on riskide piiramiseks oma tagatistooteid muutnud või väljuvad turult. EIOPA 2014. aasta stressitesti otsustati lisada erimoodul, et saada ülevaade väiksema tuluga seotud haavatavusest. Muud stressitesti lisatavad riskid hõlmavad turu- ja kindlustusriske.

EIOPA kasutas võimalust, mida pakkus Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRB) töö suurem keskendumine kindlustusele, ning koostas lisaks ESRB riigiriski ja makrotasandi usaldatavusjärelevalve instrumentide alases töös osalemisele mitu kindlustusriske käsitlevat aruannet.

Kriisiohjamise valdkonnas viis EIOPA kriisiohjamise rakkerühm lõpule riikide ametiasutuste kriisiohjamissuutlikkuse hindamise ja kaalus kriisiohjamispõhimõtete laiendamist tööandjapensionide sektorisse. Riikide ametiasutuste kriisiohjamissuutlikkuse hindamine näitas, et üldiste raamistike, meetodikate ja pädevuste poolest on valmisolek valdavalt olemas. Riikide vahel on siiski veel erinevusi ja potentsiaali suuremaks valdkonnaüleseks koostööks. Koostati ka kriisikäsiraamat, mis koondas EIOPA kriisiohjamisprotsessid ja -menetlused ühte dokumenti, et tugevdada EIOPA rolli kriiside ennetamises ja ohjames.

Tõhusa juhtimiskorra, tulemuslike protsesside ja hea mainega nüüdisaegne, pädev ja professionaalne organisatsioon

EIOPA strateegiliste eesmärkide saavutamiseks on oluline, et ametil oleksid parimad töötajad, keda toetavad turvaline, stabiilne ja hästitoimiv IT-raamistik ning sobiv töökeskkond. Lisaks on oluline, et EIOPA tegevuse haldamine ja juhtimine põhineksid tunnustatud standarditel.

2013. aastal ühines EIOPAg 19 uut töötajat, nii et aasta lõpuks oli kokku 110 töötajat. 2013. aastal EIOPA IT-taristu valdkonnas tehtud töö tulemusena suurenes IT-keskkonna turvalisus ja usaldusväarsus. Töötati ka selle nimel, et toetada riikide pädevaid asutusi ja ettevõtjaid Solventsus II aruandlusnõuete täitmisel: selleks töötati välja aruandlusvahendid ja menetlused, mis tagavad aruandluse tõhususe ja esitatavate andmete kvaliteedi. Muu hulgas avaldati Solventsus II jaoks andmepunkti mudeli (Data Point Model) ja XBRL taksonoomia

ajakohastatud versioonid. EIOPA osalemine juriidilise isiku ülemaailmse tunnuse algatuses muudeti ametlikuks, et suurendada EIOPA rolli selle ülemaailmse standardi loomises.

EIOPA tugevdas veelgi oma finantsprotsesse ja nende tulemuslikku kohaldamist ning saavutas tõhususe ja vastavuse valdkonnas positiivsed tulemused. Kokkuvõttes saavutati lühenenud makseajad, kõrged eelarve täitmise määrad ja rohkem kui 200 hankemenetluse edukas juhtimine. See on osa tugiteenuste üldisest parandamisest. Lisaks olemasolevate protsesside tõhustamisele viidi toitlustamise ja reisimise valdkonnas läbi avatud hankemenetlused, viimane neist koostöös Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega (ESMA).

2013. aastal töötati ka selle nimel, et tagada EIOPA kõige olulisemate teenuste järjepidevus põhitegevuse võimaliku suure häire korral. Pärast peamiste riskide hindamist, kõige olulisemate protsesside kindlaksmääramist ja nende taastamise eesmärkide seadmist koostati talitluspidevuse juhtimise strateegiate, põhimõtete ja erimenetluste kogumik. Seda kasutatakse tavapärase tegevuse häirete korral, et vähendada mõju EIOPA sidusrühmadele.